

TÜRKİYE EKONOMİSİ

TÜRKİYE EKONOMİSİ

2006'YA BAKIŞ

2006 yılında, makroekonomik gelişmeler tarafında önceki dört yılda olduğu gibi kamu maliyesi ve büyüme konularında olumlu gelişmeler kaydedilirken, istihdam ve cari açık sorunlu alanlar olmaya devam etmiştir.

Ekonomideki kırılganlıklar gündeme gelmiştir.

2006 yılına damgasını vuran en önemli gelişme, yaz aylarında uluslararası piyasalarda risk iştahındaki azalmayla beraber yaşanan çalkantı olmuştur. Mayıs ayında gelişmekte olan piyasalara olan bakıştaki risk algılaması değişmiş, bu durum gelişmekte olan ülkelerin sermaye ve döviz piyasalarında genel olarak olumsuz etki yaratmıştır. Türkiye gibi, ekonomik dengeleri kırılgan olan ülkeler daha fazla etkilenmiştir.

Enflasyon artmaya başlamıştır.

Dalgalanmanın kurlarda yarattığı etkiyle birlikte, uygulanan ekonomik programın önemli bir performans ölçütü olan enflasyon tarafında gelişmeler olumsuz olmuştur. TCMB'nin enflasyon hedeflemesine geçtiği ilk yılda enflasyon tek haneli rakamlarda kalmasına rağmen, hem yıllık %5'lik hedefin, hem de bir önceki yılki seviyesinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Kamu maliyesinde iyileşme sürmüştür.

2006 yılındaki en olumlu atılım kamu maliyesi tarafında gerçekleşmiştir. Konsolide bütçe açığının milli gelire oranı 2006 sonunda %1'in altına inmiştir. Ancak, bütçe rakamlarının şeffaflığı konusunda tereddütlerin bulunduğunu da belirtmek gerekmektedir. Faiz dışı fazla, hedefin %30 üzerinde 42 milyar YTL seviyesinde gerçekleşirken, milli gelirin de %7,3'üne yükselmiştir.

Özelleştirme tarafında 2005 yılındaki performans sürdürülmüş, Tüpraş ve Erdemir gibi önemli kamu kuruluşlarının özelleştirilmesi tamamlanmıştır.

Hazine'nin borçlanma maliyeti artmıştır.

2005 yılının genelinde %16 olan Hazine'nin ortalama borçlanma maliyeti, Mayıs ayında uluslararası piyasalarda meydana gelen dalgalanma neticesinde 2006 yılında %18'e çıkmıştır. Yine de, kamu dengelerindeki iyileşmeyle beraber, kamu net borç stokunun milli gelire oranı 2006 sonunda %45'e inmiştir. İlk defa açıklanan AB tanımlı borç stokunun milli gelire oranı ise %61 seviyesindedir.

Büyüme hızı yavaşlamıştır.

2006 yılında gayri safi milli hasıla artış hızı yavaşlamış, %6'da kalmıştır. Yavaşlamaya rağmen, yine de yüksek seyreden büyüme oranları istihdam seviyesine önemli etki etmemiş, işsizlik oranı %10 civarında kalarak 2005 yılına kıyasla anlamlı bir iyileşme gösterememiştir.

Sene başında 22 milyar \$ seviyesinde olması programlanan cari açık bunun yine hayli üzerinde, 31 milyar \$ seviyesinde

gerçekleşmiştir. Buna karşın doğrudan yabancı yatırımlar ve özel sektörün sağladığı uzun vadeli krediler ile önemli ölçüde bir sermaye girişi sağlanmıştır.

Mayıs 2005-Mayıs 2008 dönemini kapsayan stand-by anlaşması çerçevesinde IMF ile ilişkiler devam etmiştir. İlk programa göre 2006 yılında 4 gözden geçirme yapılması planlanıyordu, ancak bu takvim değişmiştir. 3. ve 4. gözden geçirme çerçevesinde bahar aylarında başlayan görüşmeler sonucunda Temmuz ayında bir niyet mektubu açıklanmıştır. 5. gözden geçirme ise Ekim ayında tamamlanmış, yeni niyet mektubu Kasım ayında açıklanmıştır. 19. stand-by programı çerçevesinde IMF'den 3 milyar \$ kredi kullanılmıştır.

IMF ile üç gözden geçirme tamamlanmıştır.

Yıl ortasında yaşanan çalkantının etkisiyle sermaye piyasası 2006 yılını kayıpla kapatmıştır. İMKB-100 yıl içinde 32.000 civarında kadar indikten sonra yılı %2 kayıpla 39.117 seviyesinde kapamıştır. 2005 yılını %14'ün altında kapatan Hazine bonusu faizleri, 2006 sonunda %20 civarına çıkmıştır.

YTL 2006'da bir miktar değer kaybetmiştir. Uluslararası piyasalarda ABD dolarının değer kaybı neticesinde, dolar YTL karşısında %5 değer kazanırken, avrodaki artış %17 seviyesinde gerçekleşmiştir.

KAMU MALİYESİ

İstikrar programının temel araçlarından biri sıkı mali politikalardır.

IMF ile uygulanan istikrar programının temel politika araçlarından biri ve son yıllarda en iyi performans gösterilen alan sıkı mali politikalardır. Yüksek faiz dışı fazla verilerek, kamu borç yükünün azaltılması hedeflenmektedir. 2006 yılında hedeflenenin üzerinde bir faiz dışı fazla seviyesine ulaşılması sayesinde, bütçe açığı öngörülen seviyenin altında gerçekleşmiş, borç stokunun milli gelirdeki payı da gerilemeye devam etmiştir. Ancak, bütçede özellikle vergi dışı ve tek seferlik nitelikte olan gelirlerin hayli yüksek olduğu da dikkat çekmektedir.

Bütçe Dengesi

2004 yılında bütçe sistemi değiştirilerek, "analitik bütçe sınıflandırması"na geçilmişti. 2005 yılında da uygulamada kalan bu sistem, 2006 yılında tekrar değiştirilmiştir.

Bütçe gelirleri hedefi aşmıştır.

2006 yılında bütçe sisteminin kapsamı genişletilerek "merkezi yönetim bütçe sistemi"ne geçilmiştir. Genel bütçe, katma bütçe ile düzenleyici ve denetleyici kurum bütçeleri tek bir bütçe kanunuyla düzenlenmeye başlamıştır. Değişiklik dolayısıyla 2005 yılı verileriyle karşılaştırma imkanı kısıtlanmıştır.

Merkezi Yönetim Bütçesi (milyon YTL)			
	2006	2006 Hedef	Gerçekleşme Oranı (%)
Gelirler	171,309	160,326	106.9
Genel Bütçe Gelirleri	166,620	156,214	106.7
Vergi Gelirleri	137,474	132,199	104.0
Vergi Dışı Gelirler	26,435	21,372	123.7
Sermaye Gelirleri	1,841	2,269	81.1
Alınan Bağış ve Yardımlar	870	374	232.6
Özel Bütçe Gelirleri	3,292	2,963	111.1
Düzen. Denet. Kurulların Gelirleri	1,398	1,149	121.7
Harcamalar	175,304	174,322	100.6
Faiz Dışı Harcamalar	129,359	128,062	101.0
Personel Giderleri	37,733	36,021	104.8
Sosyal Güv. Kur. Devlet Primi	5,067	4,975	101.8
Mal ve Hizmet Alımları	18,646	17,721	105.2
Cari Transferler	49,603	49,108	101.0
Sermaye Giderleri	11,934	12,452	95.8
Sermaye Transferleri	2,637	1,834	143.8
Borç Verme	3,738	4,256	87.8
Yedek Ödenek	0	1,695	0.0
Faiz Harcamaları	45,945	46,260	99.3
İç Borç	38,641	38,900	99.3
Dış Borç	6,662	6,800	98.0
Diğer	642	560	114.6
Bütçe Dengesi	-3,995	-13,996	28.5
Faiz Dışı Denge	41,951	32,264	130.0

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Bütçe gelirleri, hedeflenen 160 milyar YTL'lik rakamın %7 (11 milyar YTL) kadar üzerinde, 171 milyar YTL seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri hedeflenen seviyeye yakın gerçekleşirken, vergi dışı gelirlerdeki performans çok daha yüksek olmuştur.

2006 yılında bütçe gelirlerinin %80'ini vergi gelirleri oluşturmuştur. Vergileme alanında iki değişiklik yapılmıştır. Sene başında kurumlar vergisi oranı %30'dan %20'ye indirilmiştir. Mart ayında ise, tekstil ve deri ürünlerinde KDV 10 puan düşürülerek %8'e çekilmiştir.

Vergi gelirlerinin dağılımı dolaysız vergilerin ağırlığının 2006 yılında da sürdüğünü göstermektedir. Katma değer vergisi, özel tüketim vergisi ve dış ticaretten alınan vergiler, vergi gelirlerinin %58'ini oluşturmuştur. Diğer vergilerle beraber dolaysız vergilerin payı %69'u bulmaktadır. Gelir ve kurumlar vergisi ile mülkiyetten alınan vergiler ise ancak toplamın üçte biri kadardır.

Kurumlar vergisi oranı %20'ye indirilmiştir.

Dolaysız vergiler ağırlıktadır.

Vergi Gelirleri Dağılımı (2006)		
	Milyon YTL	Dağılım
Vergi Gelirleri	137,554	100.0%
Gelir Vergisi	28,983	21.1%
Kurumlar Vergisi	11,158	8.1%
Mülkiyet	3,117	2.3%
KDV	15,923	11.6%
ÖTV	36,926	26.8%
Dış Ticaret	27,551	20.0%
Diğer	13,895	10.1%

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Vergi dışı gelirler 2006 yılında hedefin 5 milyar YTL kadar üzerinde, 26 milyar YTL seviyesinde gerçekleşmiştir. Bunda TMSF'ye devrolunan Telsim'in gecikmiş borçlarının ödenmesi, özelleştirme öncesi Türk Telekom'un nakit fazlasının Hazineye devri (1,4 milyar YTL), kamu bankalarından devredilen tutar (1,4 milyar YTL), Türk Telekom'un özelleştirme taksidi (1,5 milyar YTL) gibi tek seferlik gelirler önemli rol oynamıştır.

Vergi dışı gelirler 26 milyar YTL olmuştur.

Harcamalar tarafında, bütçe toplam giderleri programın 1 milyar YTL üzerinde, 175 milyar YTL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Harcamalar, hedefin 1 milyar YTL üzerine çıkmıştır.

Faiz dışı harcamalar bütçe ödeneklerinin 1 milyar YTL kadar üzerinde 129 milyar YTL olmuştur. Alt kalemler incelendiğinde, personel giderlerinin hedefin %5 üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Mal ve hizmet alımları da hedefi 1 milyar YTL kadar aşmıştır. Bu aşım, sağlık giderlerindeki (yeşil kart hizmetleri) artışı yansıtmaktadır.

Faiz harcamaları ise, artan faiz oranlarına rağmen hedeflenen sınırlar içinde kalmıştır.

Faiz dışı bütçe fazlası 42 milyar YTL olmuştur.

Sonuç itibariyle, faiz dışı bütçe fazlası 2006 yılını, sene başında açıklanan hedefin 10 milyar YTL üzerine çıkararak, 42 milyar YTL seviyesinde tamamlamış, milli gelirin ise %7,3'üne denk gelmiştir. Sene başında hedeflenen seviye ise, milli gelirin %6'sı idi.

Bütçe açığı 4 milyar YTL'ye inmiştir.

Toplam bütçe açığı, hem faiz dışı fazla hem de faiz harcamalarının beklenenden olumlu gelişmesi neticesinde, 14 milyar YTL olarak hedeflenmişken 4 milyar YTL'de kalmıştır. Bu seviye milli gelirin %0,7'sine denk gelmektedir. 2006 yılı programında bütçe açığının milli gelire oranının %2,6 düzeyinde olması öngörülmüştü.

Stand-by anlaşmasına göre Merkez Bankası kârı, özelleştirme ve faiz gelirleri, kamu bankalarından temettü gelirleri ve devreden özel gelirler hariç tutularak hesaplanan konsolide bütçe faiz dışı fazlası 33,5 milyar YTL'de kalmaktadır. Diğer kamu sektörü faiz dışı rakamları raporumuz baskıya girdiğinde açıklanmamış olduğundan, IMF programı çerçevesinde kamu maliyesi için belirlenen performans kriterlerinin yerine getirilip getirilmediği henüz belli olmamıştı.

TEPAV bütçe açığını farklı hesaplamaktadır.

Öte yandan, bütçe rakamlarının şeffaflığı ile ilgili kamuoyunda ciddi endişeler bulunmaktadır. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) aylık olarak yayınladığı raporlarda bütçe kayıtlarında bazı muhasebe uygulamalarına dikkat çekmektedir. TEPAV açıklanan rakamlara çeşitli düzeltmeler uygulayarak 2006 yılı bütçe açığını 13 milyar YTL olarak tahmin etmektedir.

Nakit olarak gerçekleşen, fakat çeşitli sebeplerle bütçe ödeneklerine yansıtılmayan avans mahiyetindeki harcamalar 2006 yılında 1,5 milyar YTL olmuştur. Böylece, nakit açık 5,5 milyar YTL'ye çıkmıştır.

Merkezi Yönetim Finansmanı	
(Milyar YTL)	2006
Finansman	5,541
Dış Borçlanma, Net	-1,722
İç Borçlanma, Net	4,461
YTL Hazine Bonosu	-8,224
YTL Devlet Tahvili	18,171
Döviz Devlet Tahvili	-5,486
Özelleştirme	7,159
Diğer	603
Kasa/Banka	-4,961

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Bütçenin finansmanı tahvil ihracı yoluyla yapılmıştır.

2006 yılında da konsolide bütçenin finansmanı, ağırlıklı YTL cinsinden devlet tahvili ihracı yoluyla yapılmıştır. Hazine, dış borçlar, bonolar ve döviz cinsi iç borçlanmalarda net borç ödeyicisi olmuştur. Hazine'nin ihtiyacının üzerinde borçlanması

kasa/banka hesabını 5 milyar YTL kadar artırmıştır (tabloda negatif rakam artışı ifade etmektedir).

2007 yılında faiz dışı fazlanın 2006'ya göre azalarak 36 milyar YTL, ya da milli gelirin %5,7'si olması hedeflenmektedir. Faiz harcamalarıyla beraber, bütçe açığının 17 milyar YTL'yi bulması beklenmektedir.

2007 yılında bütçe açığının 17 milyar YTL olması beklenmektedir.

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon YTL)		
	2006	2007 Hedef
Gelirler	171,309	188,159
Genel Bütçe Gelirleri	166,620	183,460
Vergi Gelirleri	137,474	158,153
Vergi Dışı Gelirler	26,435	22,261
Sermaye Gelirleri	1,841	2,566
Alınan Bağış ve Yardımlar	870	480
Özel Bütçe Gelirleri	1,398	3,264
Düz. ve Denetleyici Kur. Gelirleri	1,398	1,435
Harcamalar	175,304	204,989
Faiz Dışı Harcamalar	129,359	152,043
Personel Giderleri	37,733	43,670
Sos. Güv. Kur. Devlet Primi	5,067	10,102
Mal ve Hizmet Alımları	18,646	15,587
Cari Transferler	49,603	60,863
Sermaye Giderleri	11,934	12,104
Sermaye Transferleri	2,637	3,647
Borç Verme	3,738	3,695
Yedek Ödenekler	0	2,375
Faiz Harcamaları	45,945	52,946
Faiz Dışı Denge	41,950	36,116
Bütçe Dengesi	-3,995	-16,830

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Borç Stoku

Hazine borç stokuna dair farklı kapsamlı pek çok istatistik açıklamaktadır. Bu bölümde önce toplam stokla ilgili bilgiler verilecek, daha sonra iç borç stokunun detayları incelenecektir.

Kamu borcu ile ilgili farklı veriler açıklanmaktadır.

Kamu Net Borç Stoku		
Milyon YTL	2005	2006
Kamu Net Borç Stoku (I-II-III-IV)	269,124	257,811
I. Toplam Kamu Borç Stoku (Brüt)	348,442	363,205
İç Borç	257,535	265,915
Dış Borç	90,907	97,290
II. Merkez Bankası Net Varlıkları	30,793	45,685
III. Kamu Mevduatı	30,496	35,961
IV. İşsizlik Sigortası Fonu Net Varlıkları	18,029	23,748
Kamu Net Borç Stoku/GSMH	55.3%	44.8%
Net Dış Borç Stoku/GSMH	8.5%	5.2%
Net İç Borç Stoku/GSMH	46.8%	39.5%

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Kamu kesimi genel dengesi, konsolide bütçenin yanı sıra mahalli idareler, fonlar, KİT'ler ve sosyal güvenlik kuruluşlarını da içermektedir. Kamunun net borç stoku hesabında Merkez Bankası ve İşsizlik Sigortası net varlıkları ile kamu mevduatı düşülmektedir.

Bu tanıma göre, kamu kesiminin toplam net borç stokunun milli gelire oranı 2000 yılında %57'den, 2001 sonunda %90 civarına kadar yükselmişti. Bu oran, 2006 sonunda %45'e (258 milyar YTL) gerilemiştir.

Merkezi yönetim toplam borç stoku 247 milyar \$ olmuştur.

Merkezi yönetimin toplam (iç ve dış) borç stoku ise, 2005 sonunda 247 milyar \$'dan, 2006 yılında 245 milyar \$'a inmiştir. 2006 sonu itibarıyla, toplam konsolide bütçe borç stokunun %73'ünü iç borçlar oluşturmaktadır.

Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku						
	2005			2006		
	Myr. YTL	Myr. \$	Dağılım	Myr. YTL	Myr. \$	Dağılım
Toplam Borç Stoku	331.5	247.1	100%	345.0	245.5	100%
İç Borç Stoku	244.8	182.4	74%	251.5	178.9	73%
Piyasa	169.3	126.2	51%	180.1	128.1	52%
Kamu Kesimi	75.5	56.2	23%	71.4	50.8	21%
Dış Borç Stoku	86.7	64.6	26%	93.6	66.6	27%
Kredi	44.4	33.1	13%	42.5	30.2	12%
Uluslararası Kuruluşlar	29.7	22.1	9%	27.2	19.3	8%
<i>IMF Kredisi</i>	<i>19.7</i>	<i>14.6</i>	<i>6%</i>	<i>15.1</i>	<i>10.8</i>	<i>4%</i>
Hükümet Kuruluşları	7.0	5.2	2%	6.9	4.9	2%
Ticari Bankalar	7.7	5.7	2%	8.4	6.0	2%
Tahvil	42.3	31.6	13%	51.1	36.3	15%
Toplam Stok/GSMH	68%			60%		

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

AB tanımlı borç stoku ilk defa yayınlanmıştır.

2006 sonunda ilk defa Avrupa Birliği tanımlı genel yönetim borç stoku rakamları hesaplanarak açıklanmıştır.

AB Tanımlı Genel Yönetim Nominal Borç Stoku (Milyon YTL)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Genel Yönetim Toplam Borç	181,932	247,266	287,277	320,798	335,435	348,933
İç Borç Stoku	122,966	151,068	196,318	226,717	247,052	253,628
Merkezi Yönetim	122,157	149,870	194,387	224,483	244,782	251,470
Diğer kamu kurumları	809	1,198	1,931	2,235	2,270	2,158
Dış Borç Stoku	58,966	96,199	90,959	94,081	88,382	95,305
Merkezi Yönetim	55,754	92,795	88,420	92,046	86,738	93,579
Diğer kamu kurumları	3,212	3,403	2,539	2,035	1,645	1,726
Ayarlama Kalemleri	4,380	10,974	18,916	10,292	3,634	624
Merkezi Yönetim	6,436	15,482	28,191	24,759	22,329	24,292
Diğer kamu kurumları	-2,056	-4,508	-9,275	-14,466	-18,695	-23,669
Borç Stoku	186,311	258,240	306,193	331,091	339,069	349,556
Borç Stoku/GSMH (%)	105.6	93.9	85.8	77.2	69.7	60.7

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Merkezi yönetim borç stokuna bazı diğer kamu kurumlarının borç stoku ile dolaşımdaki bozuk para stoku ve merkezi yönetimin elindeki DİBS'ler eklenerek AB tanımlı rakamlar hesaplanmaktadır. Hesapta iskontolu senetlerin nominal tutarı göz önüne alınmaktadır. Buna göre, Türkiye'nin 2006 sonunda borç stoku milli gelirinin %61'i kadardır.

İlerideki tabloda iç borç stokunun yapısı sunulmaktadır. Bütçe dengesindeki olumlu gelişmeler, iç borç stokunun %3 artışla 251 milyar YTL'de kalmasını sağlamıştır. Bu tutar, milli gelirin %44'üne denk olup, 2005 yılına kıyasla 6 puanlık bir düşüş göstermiştir.

2001 yılı krizinden sonra, kamu bankalarına, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na ve TCMB'ye ihraç edilen senetleri gösteren nakit dışı iç borç stoku, toplam stokun neredeyse yarısına yükselmisti. Kriz sonrası normalleşmeyle düşmeye başlayan bu oran, 2006 sonunda %17'ye inmiştir.

İç borç stoku 251 milyar YTL'de kalmıştır.

Nakit dışı stok azalmaya devam etmiştir.

İç Borç Stoku	2005		2006	
	Mn. YTL	(%)	Mn. YTL	(%)
Toplam Stok	244,782	100%	251,470	100%
Nakit	194,153	79%	208,376	83%
Sabit Getirili	101,444	41%	111,457	44%
Değişken Faizli	57,907	24%	63,993	25%
Döviz/Dövizde Endekli	34,802	14%	32,927	13%
Nakit Dışı	50,629	21%	43,094	17%
Değişken Faizli	47,501	19%	41,350	16%
Döviz/Dövizde Endekli	3,127	1%	1,744	1%

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

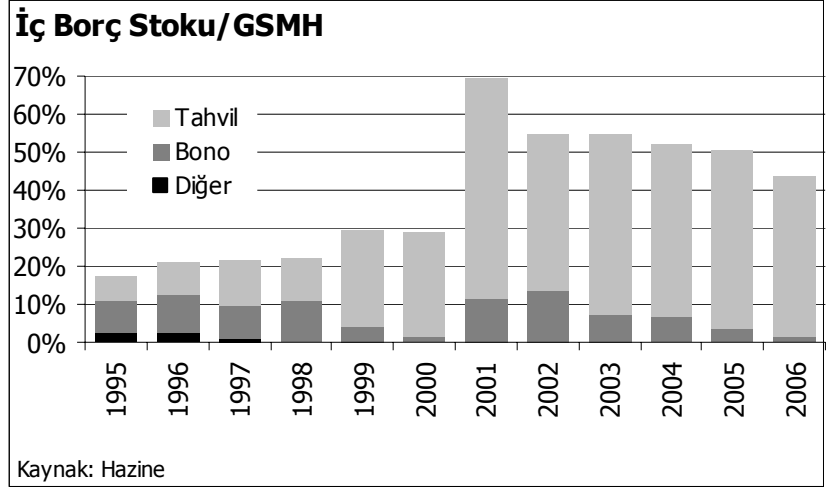
Sabit getirili kağıtların toplam iç borç stokundaki payı %44 iken, değişken faizli kağıtların payı %41, döviz cinsi ve dövizde endekli kağıtların payı ise %14 olarak gerçekleşmiştir.

İç Borç Stokunun Vade Yapısı (Ay)	2005	2006
	Toplam	23.5
Nakit	19.6	22.3
Tahvil	21.2	23.3
Bono	3.7	2.6
Nakit Dışı	38.7	32.0

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

İç borç stokunun vadesine bakıldığında, nakit borç stokunun vadesinin 22 ay civarına yükseldiği; buna karşın nakit dışı borç stokunda vadenin, ilerleyen yıllara paralel olarak ve yeni yüklü borçlanmalar yapılmaması dolayısıyla gerilediği gözlenmektedir. Sonuçta, 2006 sonu itibarıyla toplam iç borç stokunun vadeye kalan süresi 24 ay olarak gerçekleşmiştir.

İç borç stokunun vadeye kalan süresi 24 aydır.

2006 yılında iç borçlanmada vade değişmemiştir.

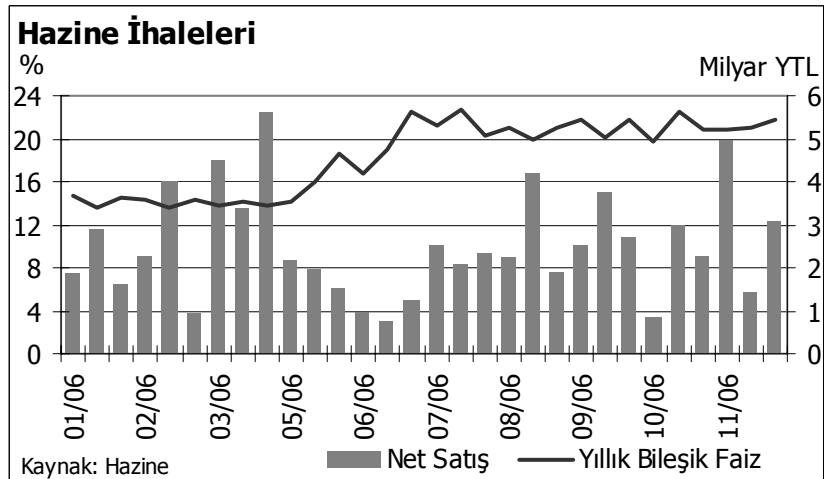
2006 yılında Hazine'nin iç borçlanması 116 milyar YTL ile önceki yılki seviyesinin 36 milyar YTL kadar altında kalmıştır. İç borçlanmaların vadesi değişmeyerek 27 ayda kalmıştır. 2006 yılında nakit dışı borçlanma yapılmamıştır.

	2005		2006	
	Tutar (Mn. YTL)	Ort. Vade (Ay)	Tutar (Mn. YTL)	Ort. Vade (Ay)
Toplam	151,841	27.4	116,231	27.5
Nakit	151,527	27.4	116,231	27.5
Tahvil	111,411	34.9	97,701	31.5
Bono	40,116	6.5	18,530	6.4
Nakit Dışı	314	36.4	0	0.0

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Hazine ihalelerinde ortalama faiz oranı %18'e çıkmıştır.

2005 yılında iskontolu Hazine ihalelerinde işlem hacmine göre ağırlıklandırılmış ortalama bileşik faiz oranı %16 civarında gerçekleşmişti. 2006 yılında ise, ortalama faiz oranı %18'e çıkmıştır. Hazine tarafından hesaplanan toplam iç borç stokunun reel faizi 2006 sonu için %7,8 olarak tahmin edilmiştir. 2005 sonunda bu oran %8 idi.

Borç Servisi

Hazine'nin Aralık 2006'da açıkladığı nakit bazda tahminlere göre, 2007 yılında 140 milyar YTL'lik iç borç ve 26 milyar YTL'lik dış borç anapara ve faiz ödemesi bulunmaktadır.

Toplam 167 milyar YTL'yi bulan bu ödemeleri finanse etmek üzere, 18 milyar YTL'lik dış borçlanma ve 104 milyar YTL'lik iç borçlanma planlanmaktadır. Hükümet nakit bazda 34 milyar YTL seviyesinde gerçekleşmesi beklenen faiz dışı bütçe fazlasının yanı sıra, bütçe finansmanı için 7 milyar YTL'lik özelleştirme geliri ile TMSF'den tahsilat öngörmektedir.

2007 yılında hükümet 104 milyar YTL'lik iç borçlanma planlamaktadır.

Hazine Finansman Durumu (Nakit Bazlı)			
(Milyar YTL)			
	2005	2006 Tahmin	2007 Hedef
I- Toplam Borç Servisi	188.6	170.8	166.5
İç Borç Servisi	167.4	145.4	140.3
Anapara	128.2	107.2	99.6
Faiz	39.2	38.2	40.7
Dış Borç Servisi	21.1	25.4	26.2
Anapara	14.9	18.6	18.2
Faiz	6.3	6.8	8.0
II- Kaynaklar ve Borçlanma	188.6	170.8	166.5
Borçlanma Dışı Kaynaklar	36.3	49.6	41.8
Faiz Dışı Fazla	32.3	38.4	34.3
Devirli/Garantili Borç Geri Dönüşü	0.2	0.6	0.7
Diğer	3.8	10.6	6.8
Toplam Borçlanma	162.0	125.9	122.0
Dış Borçlanma	12.4	15.0	17.8
Tahvil İhracı	8.6	8.2	8.2
Uluslararası Kuruluşlar	3.3	6.1	6.6
Diğer	0.5	0.6	3.0
İç Borçlanma	149.6	111.0	104.2
Kasa/Banka Değişimi *	-9.6	-6.2	2.7
Döviz Hesabı Kur Farkı **	-0.1	1.4	
İç Borç Çevirme Oranı	89.4%	76.3%	74.2%

*: Negatif tutar Kasa/Banka hesabında artış ifade etmektedir.
 **: Pozitif tutar Kasa/Banka hesabında artış ifade etmektedir.

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Özelleştirme cephesinde, 2006 yılında TÜPRAŞ (%51), ERDEMİR (%46), Başak Sigorta (%57) ve Başak Emeklilikte (%41) blok satış yoluyla, THY ise %29 ikincil halka arzla özelleştirilmiştir. Ayrıca, Emekli Sandığı ve TEKEL'e ait çeşitli taşınmazlar satılmıştır. Özelleştirme İdaresi Başkanlığının gerçekleştirdiği satışların bedeli 8,1 milyar \$ olmuştur.

2006'da 8,1 milyar \$'lık özelleştirme yapılmıştır.

2007 yılında Petkim ve enerji dağıtım özelleştirmelerinin tamamlanması beklenmektedir. Ayrıca, Halkbank'ın halka arzı planlanmaktadır.

PARA VE KUR POLİTİKALARI

TCMB 2006 yılında enflasyon hedeflemesine geçmiştir.

Merkez Bankası, 2002-2005 döneminde sürdürdüğü örtük enflasyon hedeflemesi politikasından sonra, 2006 yılı başında tam anlamıyla "enflasyon hedeflemesi" politikasına geçmiştir. Buna uygun olarak, istikrar programı çerçevesinde önceki yıllarda para tabanı ve net iç varlıklar gibi bilanço büyüklükleri için hedef belirlenmesine son verilmiş, enflasyon gözden geçirme kriterleri tanımlanmıştır. TÜFE artışı için üç yıllık bir patika belirlenmiş, 2006 yılı için üçer aylık hedefler de konulmuştur.

Enflasyon hedeflemesine geçişle beraber, TCMB'nin kamuoyuna verdiği mesajlar daha da önemli hale gelmiş, bu mesajların iletilmesi için kurumsal bir iletişim mekanizması geliştirilmiştir.

Banka, 2005 yılında karar alma süreciyle ilgili kamuoyuna daha fazla ve düzenli bilgi aktarmaya başlamıştı. 2005 yılından itibaren Para Politikası Kurulu düzenli olarak her ay toplanmış, kısa vadeli faizlere ilişkin kararlar da ertesi gün açıklanmıştır.

2006 yılından itibaren ise, aylık toplantılarını sürdüren Para Politikası Kurulu, "tavsiye veren" konumundan "karar alıcı" konuma geçmiştir. Bu ortamda, Merkez Bankası başkanlığı ve Para Politikası Kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin belirsizliğin, ekonomik aktörler için yarattığı endişe artmıştır.

Banka tahminlerini yayınlamaya başlamıştır.

Üç ayda bir yayınlanan Enflasyon Raporunda, Bankanın enflasyon öngörülerini de yer almaya başlamıştır. Ayrıca, ilk sayısı 2005 yılında yayınlanan Finansal İstikrar Raporu düzenli olarak yılda iki kez yayınlanmaya başlamıştır.

Enflasyon hedefi aşılmıştır.

Yılın ilk çeyreğinde TCMB'nin hedefi ile uyumlu gerçekleşen TÜFE artışı, yılın ikinci çeyreğinde uluslararası piyasalardaki çalkantı neticesinde kurların ve ardından enflasyonun artışa geçmesi ile Haziran 2006 sonunda belirsizlik aralığının üst sınırını aşmıştır. Enflasyon yıl sonuna kadar üst sınırların üzerinde gerçekleşmiştir.

Yıllık TÜFE Artış Hedefi ve Belirsizlik Aralığı				
(%)	Mart 2006	Haziran 2006	Eylül 2006	Aralık 2006
Dış Bant (üst sınır)	9.4	8.5	7.8	7.0
İç Bant (üst sınır)	8.4	7.5	6.8	6.0
<i>Merkez Noktası</i>	<i>7.4</i>	<i>6.5</i>	<i>5.8</i>	<i>5.0</i>
İç Bant (alt sınır)	6.4	5.5	4.8	4.0
Dış Bant (alt sınır)	5.4	4.5	3.8	3.0
Gerçekleşme	8.2	10.1	10.5	9.7

Kaynak: TCMB

IMF ile yapılan anlaşma çerçevesinde, üçer aylık dönem sonları itibariyle dış bantların aşılması halinde, ilgili gözden geçirmede program şartlılığı ihlal edilmiş olmaktadır. Bu durumda, TCMB alacağı tedbirler hakkında Fon ile istişarede bulunacak, tedbirleri de kamuoyuna açıklayacaktır. İç bantların aşılması halinde ise; TCMB, Fon uzmanları ile görüşmelerde bulunacak, sapmanın nedenlerini kamuoyuna açıklayacaktır.

Bu çerçevede ilki ikinci çeyrek sonunda olmak üzere Merkez Bankası sonraki üçer aylık dönem sonlarında yayınladığı açık mektuplarla enflasyon konusundaki görüşünü ve aldığı tedbirleri ile yıl sonu beklentilerini açıklamıştır.

Merkez Bankası Nisan sonunda 0,25 puan düşürdüğü faizleri, Haziran ayında düzenlenen olağanüstü Para Politikası Kurulu toplantılarında iki artırımla toplam 4 puan yükseltmiştir. Temmuz ayında yapılan son 0,25 puanlık artırımın ardından gecelik faizler %17,5 seviyesine gelmiş, sene sonuna kadar değişmemiştir.

TCMB Gecelik Repo Faizleri	
Tarih	Basit
09/12/2005	13.50%
27/04/2006	13.25%
07/06/2006*	15.00%
25/06/2006*	17.25%
20/07/2006	17.50%
* Olağanüstü toplantı	
Kaynak: TCMB	

Merkez Bankası faiz oranlarını değiştirmenin yanı sıra, YTL ve döviz likiditesine yönelik önlemler de almıştır.

YTL likiditesini çekmek üzere, TCMB bankalararası para piyasasındaki gecelik işlemlere ilave olarak Haziran sonundan itibaren bir ve iki hafta vadeli YTL depo ihaleleri düzenlemeye başlamıştır. Bu ihalelere Ağustos sonunda ara verilmiştir.

Bilindiği üzere, 2001 yılında bankacılık sisteminin yeniden yapılandırılması çerçevesinde kamu ve TMSF kapsamındaki bankalara kaynak sağlanmasının ardından Merkez Bankası, piyasada kalan fazla likiditeyi ters repo işlemleriyle geri çekmeye başlamıştı. Bu durum 2006 yılında da devam etmiştir. İleride değinilecek olan Bankanın döviz alımları ise ilave likidite yaratmıştır.

TCMB'nin piyasadan çektiği likiditeyi ifade eden açık piyasa işlemleri (APİ) net ters repo bakiyesi, 2006 yılı başında, Bankanın yüklü döviz alım müdahalesinin ardından Mart ayında 20 milyar YTL'ye kadar çıkmıştır.

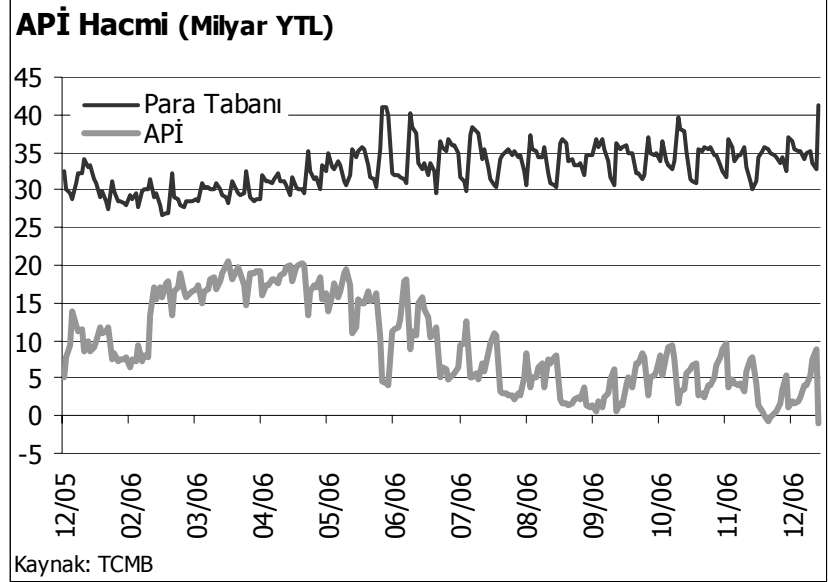
Hedef aşımında TCMB açık mektuplarla kamuyu bilgilendirmiştir.

TCMB gecelik faizleri %17,5'e çıkarmıştır.

TCMB piyasadan likidite çekmiştir.

Yıl sonuna doğru fazla likidite azalmıştır.

Ancak bu fazla likidite Mayıs ayından itibaren azalan bir eğilim sergilemiş, yılın son çeyreğinde 5 milyar YTL civarına gelmiştir. Ayrıca, sterilize edilen tutarın likidite göstergesi olan para tabanına oranı da azalmıştır.

TCMB döviz piyasasına doğrudan müdahale etmiştir.

Dalgalı kur rejimi, 2006 yılında da uygulamada kalmıştır. 2005 yılından sonra, 2006'da da, döviz alım ihaleleri için günlük bazda yıllık program açıklanmıştır. Günlük döviz alım ihale tutarı 20 milyon \$ olarak belirlenmiştir. Ayrıca, ihalede kazanan kuruluşlara verilen opsiyonla bu rakam 60 milyon \$'a kadar çıkabilmiştir. Banka, günlük alım ihalelerinin yanı sıra Şubat ortasında döviz satışlarının artmasının ardından 5,4 milyar \$'lık alım yönünde müdahalede bulunmuştur.

Ancak, Mayıs ayında uluslararası piyasalarda başlayan dalgalanma neticesinde TCMB günlük döviz alım ihalelerini durdurmuştur. Kasım ayında tekrar başlatılan ihalelerde tutar 15 milyon \$'a, opsiyonla beraber ise 45 milyon \$'a çekilmiştir. Mayıs ayına kadar piyasadan 3,3 milyar \$ alan TCMB, Kasım ayından yıl sonuna kadar 1 milyar \$ daha almıştır. Sonuçta ihaleler ve doğrudan müdahaleler ile piyasadan alınan döviz miktarı 9,7 milyar \$'ı bulmuştur.

TCMB net anlamda piyasadan 6,6 milyar \$ almıştır.

Uluslararası piyasalardaki dalgalanmanın yurtiçi döviz piyasasında yarattığı olumsuz etkiyi gidermek üzere TCMB Haziran ayında üç müdahaleyle 2,1 milyar \$ satmıştır. Banka, ay sonunda açtığı iki ihaleyle de toplam 1 milyar \$ daha satmıştır.

Sonuç olarak Banka 2006 yılında net anlamda piyasadan 6,6 milyar \$ almıştır.

IMF programında 2006 yılında TCMB'nin döviz rezervini arttırmasına yönelik bir program öngörülmüştür. Net Uluslararası Rezervler (NUR) için 2006 yılının Mart, Haziran Eylül ve Aralık sonları için hedefler konmuştur. Son iki hedef önce gösterge niteliğindeki, daha sonra performans kriterine çevrilmiştir.

NUR hedefleri performans kriteri olarak belirlenmiştir.

Net Uluslararası Rezervler Kriterleri (Stand-by Tanımı)					
(Milyar \$)	Ara. 05	Mart 06	Haz. 06	Eyl. 06	Ara. 06
Taban	14.0	17.2	19.9	20.3	22.6
Ayarlanmış Taban	15.9	19.7	24.3	25.7	--
Gerçekleşme	22.4	32.4	31.0	31.0	--

Kaynak: TCMB

2007 yılında Banka enflasyon hedeflemesine, dalgalı kur rejimi altında devam edecektir. Banka, 2005 sonunda 2007 ve 2008 yılları için yıllık %4'lük bir hedefi olduğunu açıklamıştı. Bu hedefler korunmuş, 2009 yılı sonu hedefi de yine %4 olarak açıklanmıştır.

2007 yılı enflasyon hedefi %4 seviyesindedir.

TÜFE Hedefi			
	2007	2008	2009
Yıllık Artış (%)	4	4	4

Kaynak: TCMB

2007 yılı için yine üçer aylık belirsizlik aralıkları konulmuştur.

Yıllık TÜFE Artış Hedefi ve Belirsizlik Aralığı				
(%)	Mart 2007	Haziran 2007	Eylül 2007	Aralık 2007
Üst Sınır	11.2	8.7	7.3	6.0
Hedefle Uyumlu Patika	9.2	6.7	5.3	4.0
Alt Sınır	7.2	4.7	3.3	2.0

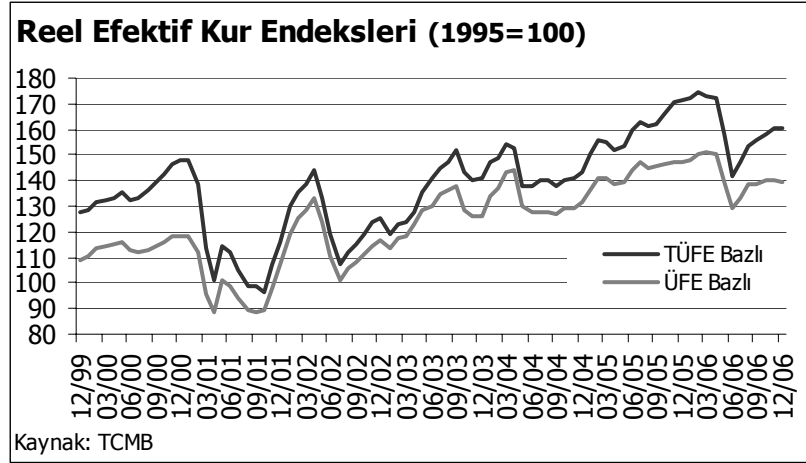
Kaynak: TCMB

Banka orta vadeli bir perspektifte hedefine ulaşmayı öngördüğünden, 2007 yılı enflasyon tahmini bu seviyeyi aşıyor olsa bile, hedefini değiştirmemiştir. 2007 yılı başında açıklanan Enflasyon Raporuna göre %70 olasılıkla %3,6 ile %6,6 arasında bir enflasyon oranı beklenmektedir.

Döviz tarafında Kasım ayında tekrar başlatılan döviz alım ihalelerine devam edilecektir. Ancak, 2006'da olduğu gibi, olağanüstü durumlarda, önceden duyurularak, bunlara ara verilebilecektir. Yine banka aşırı oynaklık durumunda doğrudan müdahalede de bulunabilecektir.

Mayıs ayındaki çalkantının ardından Türk Lirası 2 ayda %15 civarında değer kaybetmiştir. Daha sonra YTL bir miktar toparlansa da, yıllık değer kaybı %6 civarında gerçekleşmiştir.

2006 yılında YTL ortalama %6 değer kaybetmiştir.

2006 yılında repolar reel olarak %35 büyümüştür.

Parasal büyüklükler tarafında, 2006 yılında, dar anlamalı para arzı M1 ile YTL cinsinden mevduat reel olarak (TÜFE ile enflasyondan arındırıldığında) sırasıyla %4 ve %7 oranlarında büyümüştür. Öte yandan, repo hacmi yüksek faiz ortamında %35 kadar reel genişleme sergilemiştir.

Parasal Büyüklükler (Milyar YTL)	2005		2006		% Reel Değişim
	2005	2006	2005	2006	
M1	41.8	47.5	41.8	47.5	3.7
YTL Mevduat*	145.2	170.5	145.2	170.5	7.1
M2	153.1	185.1	153.1	185.1	10.3
Repo	1.5	2.2	1.5	2.2	35.2
M2R	154.6	187.3	154.6	187.3	10.5
Döviz Mevduat*	76.4	101.4	76.4	101.4	21.0
Döviz Mevduat* (Milyar \$)	57.0	72.1	57.0	72.1	26.6†
M2YR	231.1	288.7	231.1	288.7	14.0
Toplam Kredi**	121.0	170.6	121.0	170.6	28.6
YTL Kredi	101.7	147.6	101.7	147.6	32.4
Döviz Kredi	19.3	23.0	19.3	23.0	8.6
Döviz Kredi (Milyar \$)	14.4	16.3	14.4	16.3	13.6†

*: Yurtiçi yerleşikler, banka hariç
 **: Mevduat bankaları, yurtiçi, mali olmayan kesime
 †: \$ cinsinden değişim alınmıştır.

Kaynak: TCMB

Döviz mevduatları dolar bazında %27 büyümüştür.

Yaşanan çalkantı ve YTL'deki değer kaybı sonucunda, yabancı para mevduatları ABD doları cinsinden %27 oranında artmıştır.

Döviz mevduatı ile repo hacmini de içeren geniş anlamalı para arzı M2YR, 2006 yılında reel olarak %14 seviyesinde genişlemiş ve 289 milyar YTL (205 milyar \$) olmuştur.

Faizlerdeki artışla beraber, kredilerdeki artış hızı kaybetmiştir.

Krediler tarafında 2003 yılında başlayan artış trendi 2006 yılı yaz aylarında TCMB'nin faiz artırımlarının ardından hız kaybetmiştir. YTL kredilerdeki reel büyüme %32'de kalmıştır. 2005 yılında bu oran %57 idi. Döviz cinsinden krediler ise ABD doları bazında %14 oranında artmıştır.

Faiz oranlarındaki artış ile beraber tüketici kredilerindeki artış yavaşlamıştır. Yine de reel olarak %48 büyüyerek 46 milyar YTL olmuştur. Kredi kartları bakiyesindeki artış ılımlı olmuş, reel olarak %14 seviyesinde kalmıştır. Bireysel kredi kartları bakiyesi böylece 21 milyar YTL'yi bulmuştur.

Kredi hacmindeki büyümenin mevduattaki artışa kıyasla daha hızlı olması sayesinde, kredilerin mevduata oranı 2006 yılında 8 puan artarak %63'e çıkmıştır. 2002 yılında bu oran %25'e kadar düşmüştü.

Kredilerin mevduata oranı %63'e yükselmiştir.

ENFLASYON

2005 yılı başında Türk Lirası'ndan altı sıfır atılarak Yeni Türk Lirası'na geçtikten sonra, 2006 başında TCMB uzun süredir hazırlıklarını yaptığı doğrudan enflasyon hedeflemesi politikasına geçmiştir.

2006 yılı enflasyon hedefi %5 seviyesinde belirlenmiş olup para politikasının denetimi dışındaki unsurlar dikkate alınarak hedef etrafında +/-%2'lik bir "belirsizlik aralığı" belirlenmiştir.

2006 enflasyon hedefi %5 olarak belirlenmiştir.

Ancak, enflasyon yılın başından itibaren özellikle gıda fiyatlarındaki artış sebebiyle artış eğilimine girmiştir. Yılın ikinci çeyreğinde uluslararası piyasalarda yaşanan dalgalanma neticesinde Türk Lirasının değer kaybetmesi de enflasyondaki artışın devam etmesine neden olmuştur. Daha sonra Türk Lirası tekrar değerlendirilse de yıl sonu hedefi aşılmıştır.

Sonuç itibarıyla, 2002-2005 yılları arasında tüketici fiyatlarında enflasyon hedeflenen yıllık seviyenin hep altında kaldıktan sonra, 2006 yılında hedefin üzerine çıkmış, %9,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Üretici fiyatlarında ise enflasyon %11,6'yı bulmuştur.

2006 yılında TÜFE artışı hedefin neredeyse 2 katına çıkmıştır.

Yıllık Enflasyon, Hedef ve Gerçekleşmeler	2002	2003	2004	2005	2006
TÜFE Hedef	35.0	20.0	12.0	8.0	5.0
TÜFE Gerçekleşme	29.7	18.4	9.3	7.7	9.7
ÜFE Gerçekleşme*	30.8	13.9	13.8	2.7	11.6
*: 2005 yılı öncesi TEFE serisidir.					
Kaynak: TCMB, TÜİK					

Tüketici fiyatları endeksinde, yıllık bazda %14'lük artışla fiyatı en fazla artan kalem konut grubu olmuştur. Bu grubun bir alt kalemi olan kira giderlerindeki artış ise %20'yi bulmuştur. Lokanta ve oteller grubu da en yüksek artış gösteren sektörler arasındadır. 2006 yılında da önceki yıllarda olduğu gibi hizmet sektöründeki fiyat artışının daha yüksek seviyede gerçekleştiği görülmektedir. TCMB'nin hesaplamasına göre, hizmetlerdeki fiyat artışı %12,2 seviyesinde gerçekleşirken, mallardaki fiyat artışı %6,6 olmuştur.

Kira giderlerindeki artış %20 olmuştur.

Tüketici Fiyatları (2006 Yıllık Değişim, %)		
	Yıllık	Ortalama
Toplam	9.7	9.6
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	11.2	9.7
Alkollü İçecekler ve Tütün	5.1	21.0
Giyim ve Ayakkabı	1.9	-0.1
Konut	14.0	12.7
Ev Eşyası	7.3	5.6
Sağlık	7.9	3.8
Ulaştırma	10.1	10.3
Haberleşme	1.3	2.6
Eğlence ve Kültür	8.3	5.0
Eğitim	7.7	7.8
Lokanta ve Oteller	13.5	13.9
Çeşitli Mal ve Hizmetler	12.3	16.4

Kaynak: TÜİK

Gıda grubunda fiyat artışı yüksek olmuştur.

Gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yıllık fiyat artışı önceki yılın iki katının üzerinde, %11 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu kalem TÜFE’de en yüksek ağırlığa (%28) sahip olup enflasyondaki çıkışta önemli rol oynamaktadır.

2005 yılının ikinci yarısında ve 2006 yılı başında yapılan yüksek oranlı zamlar sonrasında alkollü içecekler ve tütün fiyatları fazla değişmemiş, yıllık artışları %5,1’de kalmıştır. Ancak, yıllık ortalamada artış oranı %21 olmaktadır.

Tekstilde KDV indirimi fiyatlara yansımamıştır.

Giyim ve ayakkabı grubu en düşük fiyat artışının gerçekleştiği kalem olmuş, fiyatlar yalnızca %2 artmıştır. Ancak, Mart ayında sektörde %18 olan KDV oranının %8’e indirilmesinin etkisi fiyatlara pek yansımamıştır.

Yeni Türk Lirasının değer kaybetmesi, ithal veya ithal girdiye dayanan dayanıklı tüketim mallarının fiyatlarının yılın ikinci çeyreğinde hızla artmasına sebep olmuştur. Ancak, yılın kalan kısmında YTL’nin tekrar bir miktar değerlenmesi ve iç talebin yavaşlaması neticesinde fiyatlar dengelenmiş, örneğin ev eşyası grubundaki artış %7’de kalmıştır.

Özel kapsamlı TÜFE göstergelerine bir yenisi eklenmiştir.

Tüketici Fiyatları Endeksinden bazı alt kalemlerin dışlanması yoluyla hesaplanan “özel kapsamlı TÜFE göstergeleri”ne Eylül 2006’da yeni bir endeks eklenmiştir: İşlenmemiş gıda, enerji, alkollü içkiler, tütün ürünleri ve altın hariç hesaplanan H endeksi.

Gösterge endeksler, TÜFE’nin geçici olarak görülebilecek fiyat hareketlerinden arındırılmasına imkân tanımaktadır. Özel kapsamlı TÜFE göstergelerinde meydana gelen yıllık değişimler tabloda sunulmuştur.

Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri (2006 Yıllık Değişim, %)		
	Yıllık	Ortalama
A	Mevsimlik ürünler hariç	10.0 9.7
B	İşlenmemiş gıda ürünleri hariç	9.2 9.0
C	Enerji hariç	9.5 9.5
D	İşlenmemiş gıda ürünleri ve enerji hariç	8.9 8.7
E	Enerji, alkollü içkiler ve tütün ürünleri hariç	9.8 8.7
F	Enerji, alkollü içkiler, tütün ürünleri ve fiyatları yönetilen/yönlendirilen diğer ürünler, dolaylı vergiler hariç	11.2 10.1
G	Enerji, alkollü içkiler, tütün ürünleri ve fiyatları yönetilen/yönlendirilen diğer ürünler, dolaylı vergiler, işlenmemiş gıda hariç	11.0 9.4
H	Enerji, alkollü içkiler, tütün ürünleri, işlenmemiş gıda, altın hariç	8.9 7.1

Kaynak: TÜİK

Üretici fiyatlarında, imalat sanayiinde ortalama fiyat artışı önceki yılki %3 seviyesinden %14'e yükselmiştir. Elektrik, gaz, su fiyatlarındaki artış ise %37'yi bulmuştur. Tarım fiyatlarındaki yıllık artışın %3 gibi düşük bir seviyede kalmasıyla, ÜFE'de yıllık artış oranı %11,6'da kalmıştır.

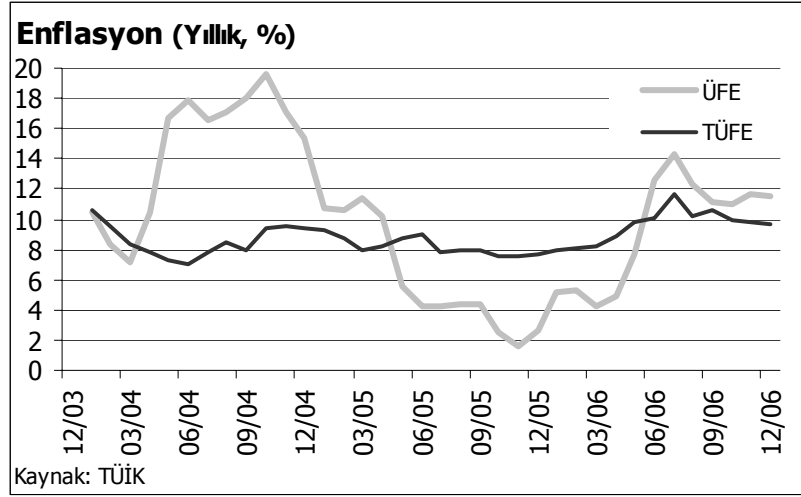
ÜFE'de yıllık artış %11,6'ya çıkmıştır.

Tabloda ÜFE'yi oluşturan ana kalemler ile bazı alt kalemlerin fiyatlarındaki yıllık değişim oranları yer almaktadır.

Üretici Fiyatları (2006 Yıllık Değişim, %)		
	Yıllık	Ortalama
Genel	11.6	9.3
Tarım	2.5	7.3
Sanayi	13.8	9.7
<i>Madencilik ve Taşocakçılığı</i>	<i>13.6</i>	<i>14.6</i>
Ham Petrol ve Doğalgaz Çıkarımı	18.0	32.5
<i>İmalat Sanayi</i>	<i>12.3</i>	<i>9.3</i>
Gıda Ürünleri ve İçecek	3.8	0.3
Tütün Ürünleri	11.1	23.5
Tekstil Ürünleri	13.8	6.7
Giyim Eşyası	9.3	3.2
Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ür.	17.1	26.2
Kimyasal Madde Ürünleri	11.1	3.3
Ana Metal Sanayi	32.0	27.4
Metal Eşya Sanayi	12.0	9.8
Makine ve Teçhizat	11.2	8.5
Motorlu Kara Taşıtı	10.6	4.1
<i>Elektrik, Gaz ve Su</i>	<i>36.9</i>	<i>13.3</i>

Kaynak: TÜİK

İmalat sanayiinde alt sektörlerdeki fiyat değişimleri incelendiğinde, en yüksek artış oranının ana metal sanayiinde (%32), en düşük artış oranının ise gıda sektöründe (%4) gerçekleştiği gözlenmektedir.

2007 yılında enflasyon hedeflemesine devam edilmektedir.

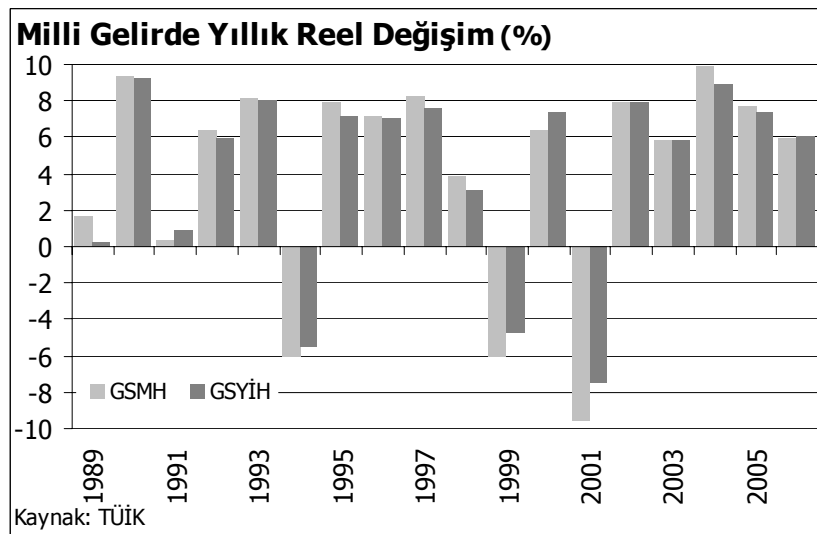
2006 enflasyonu hedefin üzerinde gerçekleşmesine rağmen, 2007 yılında Merkez Bankası enflasyon hedeflemesine, bir değişiklik yapmadan devam etmektedir.

Merkez Bankasının düzenlediği beklenti anketinin Nisan 2006 sonuçları, yıl sonu TÜFE artış beklentisinin %7,5 seviyesinde olduğunu göstermektedir. Bu rakam, TCMB'nin açıkladığı "belirsizlik aralığı"nın üzerinde yer almakla beraber, 2006 yılına kıyasla bir düşüş ifade etmektedir.

ÜRETİM VE TALEP

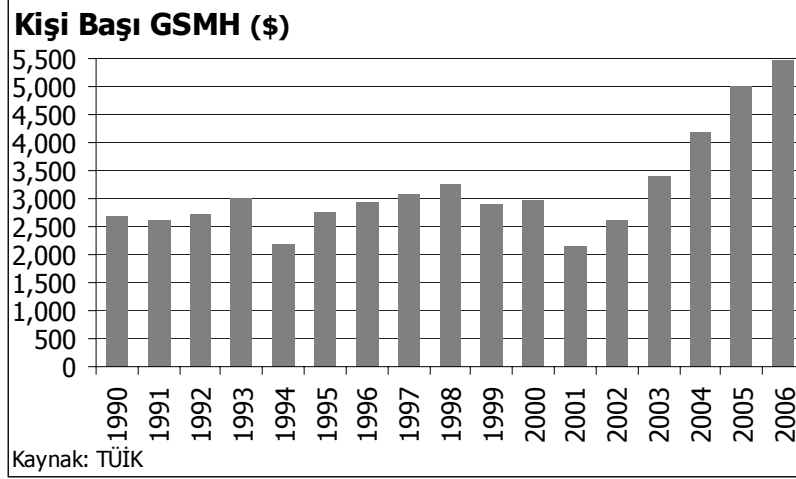
2006 yılında da milli gelirdeki büyüme hedefi aşılmıştır.

2001 yılındaki %9,5'lik daralmanın ardından 2002 yılından itibaren büyüme hedefleri aşılmaktadır. 2006 yılında da, yılın ikinci yarısında nispeten bir yavaşlama olmakla beraber, yıllık %5'lik büyüme hedefinin üzerinde bir büyüme oranı gerçekleşmiştir. Milli gelir %6 artışla 576 milyar YTL olmuştur.

Uluslararası piyasalardaki değer kaybı neticesinde, doların yıllık artışının enflasyonun altında kalması sonucunda GSMH, ABD doları bazında önceki yıla kıyasla %11 artış göstermiş ve 400 milyar \$'a yükselmiştir. Böylece kişi başı milli gelir %9 artışla 5.477 \$ olmuştur.

Kişi başı milli gelir 5.477 \$ olmuştur.

Milli gelirin %65'ini oluşturan özel nihai tüketim, 2006 yılı toplamında %5 artmıştır. Yılın ikinci yarısında faizlerdeki artış bu gruptaki büyümeyi sınırlamıştır. Yılın ilk altı ayında bu kalem %10 oranında büyümüşken, ikinci yarıda oran %1'e inmiştir. Sonuçta, özel nihai tüketimin milli gelir büyümesine katkısı 3,4 puan olmuştur.

Özel tüketim ikinci yarıda yavaşlamıştır.

Öte yandan, kamunun nihai tüketim harcamaları da önceki yıla göre hızlanarak %10 civarına çıkmıştır.

Seçilmiş Harcama Kalemlerine Göre GSYİH (Yıllık Reel % Değişim)	2005	2006
Özel Nihai Tüketim	8.8	5.2
Gıda-İçecek	8.2	3.1
Dayanıklı Tüketim	15.0	2.9
Yarı Dayanıklı Tüketim	12.9	15.8
Enerji, Ulaşım, Haberleşme	-0.1	2.9
Hizmet	7.8	5.0
Kamu Nihai Tüketim	2.4	9.6
Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu	24.0	14.0
Kamu	25.9	-0.2
Özel	23.6	17.4
İhracat	8.5	8.5
İthalat	11.5	7.1
GSYİH	7.4	6.1

Kaynak: TÜİK

Özel sektör yatırımlarındaki artış devam etmiş, bu grup %17'lik büyümeyle GSYİH'nin artışına 3,9 puanlık katkıda bulunmuştur. Yılın ilk yarısında %24 oranında büyüyen yatırımlar, ikinci yarıda yalnızca %11 artmıştır. İkinci yarıdaki büyüme temel olarak inşaat sektöründen kaynaklanmaktadır.

Kamu kesiminde yatırım harcamaları artmıştır.

Öte yandan, kamu kesiminde yatırımlardaki artış %5'te kalmıştır.

Harcama Kalemlerine Göre GSYİH, 2006		
(Sabit Fiyatlarla)	GSYİH'de Pay, %	GSYİH Büyümesine Katkı, % Puan
Özel Nihai Tüketim	64.6	3.4
Kamu Nihai Tüketim	7.0	0.7
Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu	29.8	3.9
Kamu	5.0	0.0
Özel	24.8	3.9
Stok Değişimi	3.1	-2.1
İhracat	46.1	3.8
İthalat	-50.3	-3.5
GSYİH	100.0	6.1

Kaynak: TÜİK

Stok birikiminin büyümeye etkisi negatif olmuştur.

Stok birikiminin GSYİH'ye katkısı 2002-2004 yılları arasında pozitif olmuştur. 2005 yılından sonra, 2006'da da stoklardaki artış önceki yılın altında kalmış, böylece büyümeyi azaltıcı yönde etkide bulunmuştur.

Net ihracatın büyümeye etkisi pozitif dönmüştür.

İhracatın milli gelirdeki payı yüksek bir seviyede olmasına rağmen, ithalatın da hızla artması neticesinde, net ihracatın büyümeye etkisi 2002 yılından beri negatifti. 2006'da ise, net ihracatın etkisi az da olsa (0,3 puan) pozitif bir katkıya dönüşmüştür.

İmalat sanayiinde katma değer %7 artmıştır.

Milli gelirin oluşumu sektörler bazında incelendiğinde, en yüksek büyüme hızının 2005'te olduğu gibi inşaat sektöründe (%19) yakalandığı gözlenmektedir. İmalat sanayiindeki büyüme %7 ile önceki yılın üzerinde gerçekleşmiştir. Ticaret ve ulaştırma-haberleşme sektöründe katma değer sırasıyla %6 ve %3 oranlarında artmıştır. 2005 yılındaki %6'lık büyümenin ardından tarım sektöründeki büyüme 2006'da %3'e inmiştir.

Seçilmiş Sektörlere Göre GSMH Değişimi (Yıllık Reel %)		
	2005	2006
Tarım	5.6	2.9
Sanayi	6.5	7.4
İmalat	6.1	7.4
Hizmet	3.5	6.1
İnşaat	21.5	19.4
Ticaret	7.4	5.9
Ulaştırma-Haberleşme	8.8	3.1
GSYİH	7.4	6.1
GSMH	7.6	6.0

Kaynak: TÜİK

Sanayi üretimi 2006'da %5,5 büyümüştür.

Üç aylık sanayi üretim endeksleri, sanayi alt sektörleri hakkında detaylı bilgi vermektedir. Endeks rakamları imalat sanayiinde yıllık ortalama üretim artışının %5,5 seviyesinde olduğunu göstermekte, özel sektör imalat sanayiindeki üretim

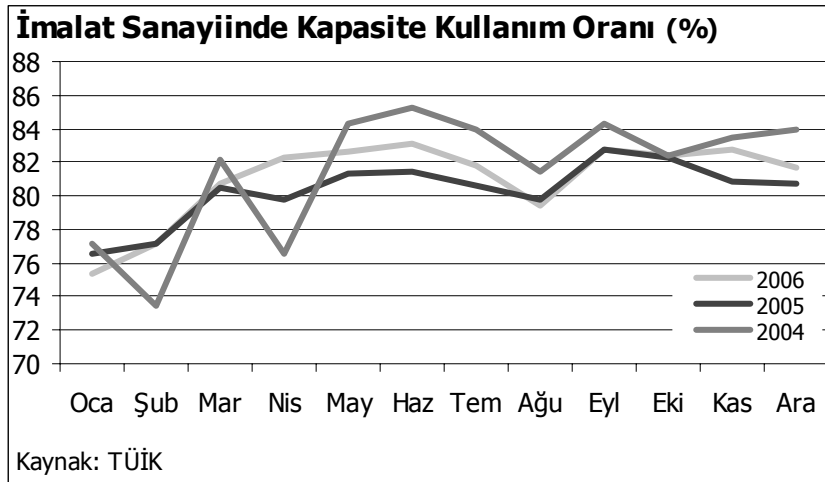
artışının ise daha yüksek, %5,9 seviyesinde gerçekleştiğine işaret etmektedir.

Seçilmiş Sektörlere Göre Sanayi Üretim Endeksinde Ortalama Yıllık Değişim (2006) (%)	Devlet	Özel	Toplam
Toplam Sanayi	6.6	5.7	5.8
Madencilik	9.2	-11.0	4.4
İmalat Sanayi	3.4	5.9	5.5
Gıda Ürünleri ve İçecek	1.2	6.2	6.0
Tekstil Ürünleri	-9.1	-1.0	-1.1
Giyim Eşyası	-	-4.8	-4.8
Kok Köm., Rafine Edilmiş Petrol Ür.	1.3	21.1	2.3
Kimyasal Madde Ürünleri	13.9	6.3	7.0
Plastik-Kauçuk Ürünleri	-	-11.7	-11.7
Metalik Olmayan Diğer Min. Mad.	56.3	4.2	4.3
Ana Metal Sanayi	2.7	14.3	10.7
Metal Eşya Sanayi, Mak. Teçh. Hariç	-	18.9	18.9
Makina ve Teçhizat	9.3	22.3	22.0
Elektrikli Makina ve Cihazlar	32.4	20.3	20.4
Taşıt Araçları ve Karoseri	-	9.7	9.7
Diğer Ulaşım Araçları	-	59.0	59.0
Büro, Muh., Bilgişlem Makinaları	-	121.0	121.0
Elektrik, Gaz, Su	14.5	4.4	9.1

Kaynak: TÜİK

Büro, muhasebe, bilgişlem makinaları kalemi %121 ile en fazla artış gösteren alt sektör olmuştur. İkinci olarak %59 ile diğer ulaşım araçları gelmiştir. Metal eşya, makine ve teçhizat ile elektrikli makine ve cihazlar da %20 civarında büyümeyle hızlı büyüyen sektörler arasında yer almıştır. Öte yandan, imalat sanayiinin %16'sını oluşturan tekstil ve giyim eşyası sektörlerinde daralma olduğu dikkati çekmektedir. Mart ayında bu sektörlerde KDV oranının %18'den %8'e indirilmesinin fazla etkili olmadığı görülmektedir.

Tekstil ve giyimde daralma olmuştur.

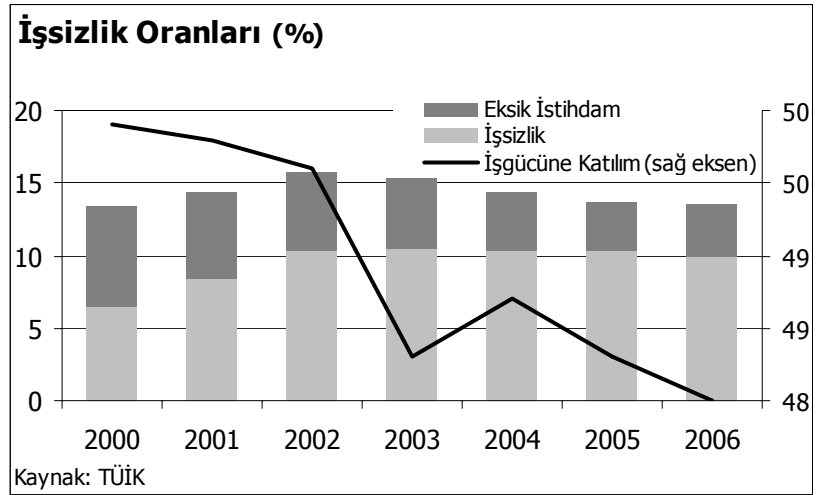
2006 yılında imalat sanayiinde kapasite kullanım oranları, üretime paralel olarak, yıl ortalamasında ufak bir artışla %81'e çıkmıştır.

Kapasite kullanım oranı ortalaması %81 olmuştur.

***Ancak, üretim artışı
istihdama yansımamıştır.***

Büyüme rakamlarındaki olumlu gelişmelere rağmen, 2006 yılı ortalamasında işsizlik oranı %9,9 ile (2,4 milyon kişi) yüksek seyretmeye devam etmiştir. Daha fazla çalışmaya müsait olan kişileri gösteren eksik istihdam oranı %3,6 (890.000 kişi) olmuştur.

Türkiye nüfusu yaklaşık olarak 73 milyon kişi olmakla beraber, çalışma çağındaki nüfus 52 milyon kişi, işgücü tanımına giren kişi sayısı ise yalnızca 25 milyondur. İşgücüne katılma oranı toplam nüfusta %48 iken, kadınlarda %25'tir. İstihdam edilen kadınların sayısı 5,8 milyon olup, bu kişilerin yarısı da tarım sektöründe çalışmaktadır.

***2007 yılında hükümet %5
büyüme hedeflemektedir.***

Hükümet 2007 yılında büyümenin bir miktar yavaşlayarak %5 seviyesinde gerçekleşmesini beklemektedir. Aslında, 2003 yılından itibaren yıllık büyüme hedefi bu seviyede belirlenmektedir. Büyümenin dış talep, sabit sermaye yatırımlarının seviyesi ve inşaat sektöründe devam eden ivmenin katkısı ile gerçekleşmesi beklenmektedir.

Sektörlere Göre GSMH (Reel % Değişim)	2005			2006			2007		
	2005			2006			Hedef		
Tarım	5.6	2.9	2.5						
Sanayi	6.5	7.4	5.2						
Hizmet	3.5	6.1	5.4						
GSYİH	7.4	6.1	5.0						
GSMH	7.6	6.0	5.0						

Kaynak: TÜİK, DPT

ÖDEMELER DENGESİ

***YTL'nin değer
kaybetmesiyle ihracat
artmaya devam etmiştir.***

2006 yılının ilk yarısında ivme kaybeden ihracat artışı, TL'deki değer kaybına paralel olarak yılın ikinci yarısında hızlanmıştır. Bununla beraber, fiyat artışları ve ithal ara malları talebinin sürmesiyle ithalat, ihracattan hızlı artmaya devam etmiştir.

Dış ticaret endeksleri, 2006 yılında ihracat fiyatlarının ortalama %4 kadar arttığına, ihracat hacminin ise ortalama %12 büyüdüğüne işaret etmektedir. Toplamda, yıllık ihracat %16 artışla 85 milyar \$'a, yeni bir rekor seviyeye yükselmiştir.

İhracat 86 milyar \$'la yeni bir rekor seviyeye çıkmıştır.

Dış Ticaret (milyon \$)			
	2005	2006	Değ.
İhracat (f.o.b.)	73,476	85,279	16%
İthalat (c.i.f.)	116,774	137,321	18%
Dış Ticaret Açığı	-43,298	-52,043	20%
İhracat/İthalat	63%	62%	-

Kaynak: TÜİK

İhracatta en yüksek paya sahip olan kara taşıtları ihracatında, önceki yıla kıyasla %24 seviyesinde artış meydana gelmiştir. Makine, mekanik cihazlar, kazanlar ile demir ve çelik kalemleri de %24-26 artışla toplam ihracat artışına katkıda bulunmuştur. Öte yandan, ihracatta geleneksel olarak yüksek pay sahibi olan tekstilde önemli bir değişim olmamış; örme giyim eşyası ihracatı %5 artarken, örülmemiş giyim eşyası ihracatı %3 gerilemiştir.

Kara taşıtları ihracatı %24 artmıştır.

Toplam ihracatın %56'sı AB ülkelerine yapılmıştır. 2005 yılında bu oran aynı seviyede idi. İhracatın %49'u da avro cinsinden olmuştur.

İhracatın %56'sı AB'ye yapılmıştır.

İthalat tarafında, 2006 yılında fiyatlar ortalama %9 ile ihracata kıyasla daha fazla artmış, hacim olarak artış ise, daha düşük, ortalama %8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ana mal gruplarına göre dağılım, 2006 yılında ithalatta en yüksek artışın %20 ile ara malları kaleminde meydana geldiğini göstermektedir. Ara malları altında izlenen, yakıt ve gazlar (işlem görmüş ve görmemiş) kalemi, uluslararası piyasalardaki fiyat artışları neticesinde %34 artışla 27 milyar \$ olmuştur. Toplam ara mallar ithalatı ise 99 milyar \$'a çıkmıştır.

En yüksek büyüme, ara malları ithalatında meydana gelmiştir.

2003 ve 2004'te dayanıklı tüketim mallarına olan talep artışı ile tüketim malları ithalatı en hızlı artan alt kalemdi. 2006 yılında ise, 2005 yılında olduğu gibi, tüketim malları artışı %15'te kalmıştır. Yılın ilk yarısında daha hızlı artan tüketim malları ithalatı, daha sonra kurlardaki artıştan etkilenerek yavaşlamıştır. 2006 sonunda tüketim malları ithalatı 16 milyar \$ olmuştur. Sermaye mallarındaki artış da benzer şekilde yavaşlayarak %9'a (22 milyar \$) inmiştir.

Tüketim malları ithalatı hız kesmiştir.

İthalat yapılan ülkelere bakıldığında, Rusya Federasyonu (17,5 milyar \$), Çin (9,6 milyar \$) ve İran'ın (5,6 milyar \$) ithalat artışının yaklaşık yarısını yarattığı gözlenmektedir. Avrupa Birliği üyelerinden yapılan ithalattaki artış ise %11'de kalmıştır. İthalatın %59'u dolar cinsinden gerçekleşmiştir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı %62'ye inmiştir.

Sonuçta, ihracatın ithalatı karşılama oranında 2002 yılında başlayan gerileme 2006'da yavaşlayarak sürmüştür, yıl sonunda ihracatın ithalatı karşılama oranı %63'ten %62'ye inmiştir.

Cari işlemler açığı artmaya devam etmiştir.

İleriki tabloda yer alan ödemeler dengesine bakıldığında, 2006 yılında cari işlemler açığının artmaya devam ettiği görülmektedir. Öte yandan, bu açığı finanse edebilecek sermaye girişi sağlanabilmiştir.

Bavul ticareti önemli artış kaydetmiştir.

Cari işlemler dengesinde ihracat rakamları, TCMB tarafından tahmin edilen ve "bavul ticareti" olarak tabir edilen kayıt dışı ihracatı da içermektedir. 2006 yılında toplam ihracat 92 milyar \$'la yeni bir rekor kırmıştır. Ağırlıklı olarak eski SSCB ülkelerine yönelik gerçekleşen bavul ticareti 2006 yılında %85 artışla 6,4 milyar \$'a çıkmıştır. Bu seviye, 1997 yılından bu yana kaydedilen en yüksek tutardır. Bavul ticaretinin dahil edildiği dış ticaret açığı 2006 yılında %20'lik artışla 40 milyar \$'a yükselmiştir.

Dış ticaret açığı %20 artmıştır.

2006 yılında net turizm gelirleri %8 düşüşle 14 milyar \$'a gerilemiştir.

Gelir dengesi hesabı ise, önceki yıllarda olduğu gibi kamu ve özel sektörün dış borç faiz ödemeleri ile yabancıların elinde bulunan hisse senetlerine ilişkin temettü ödemeleri sonucu artmaya devam etmiş, 6,6 milyar \$ açık vermiştir.

Ödemeler Dengesi			
milyon \$	2005	2006	Değ.
Cari İşlemler Hesabı	-22,603	-31,679	40%
Mal Dengesi	-33,530	-40,128	20%
İhracat (f.o.b.)	76,949	91,719	19%
Bavul Ticareti	3,473	6,408	85%
İthalat (f.o.b.)	-110,479	-131,847	19%
Hizmet Dengesi	15,272	13,384	-12%
Turizm	15,280	14,110	-8%
Diğer	-8	-726	8975%
Gelir Dengesi	-5,799	-6,622	14%
Cari Transferler	1,454	1,687	16%
Finans Hesabı	43,687	45,296	4%
Doğrudan Yatırım	8,723	19,231	120%
Portföy Hesabı	13,437	7,360	-45%
Diğer Yatırımlar	21,527	18,705	-13%
Merkez Bankası	-803	-1,268	58%
Genel Hükümet	-2,165	-712	-67%
Bankalar	10,375	703	-93%
Diğer Sektörler	14,120	19,982	42%
Net Hata ve Noksan	2,116	-2,992	--
Rezerv Varlıklar (-artış)	-23,200	-10,625	-54%
Resmi Rezervler	-17,847	-6,114	-66%
IMF Kredileri	-5,353	-4,511	-16%

Kaynak: TCMB

1,1 milyar \$'lık işçi geliriyle beraber, cari transferler hesabı 1,7 milyar \$ kaydetmiştir.

Sonuçta, azalan turizm gelirleri, artan faiz ve temettü ödemeleri ve dış ticaret açığı neticesinde cari işlemler açığı %40 artışla 32 milyar \$'a (GSMH'nin %7,9'a) çıkmıştır.

Cari işlemler açığı %40 artmıştır.

Ödemeler dengesinin sermaye hareketleri incelendiğinde, cari işlemler açığının, ağırlıkla doğrudan yatırımlar ve özel sektörün sağladığı krediler tarafından finanse edildiği görülmektedir.

Doğrudan yatırımlar, yeni bir rekorla 2005 yılı seviyesinin 2 mislinin de üzerine çıkıp 19 milyar \$ olmuştur. Bu tutar cari açığın yaklaşık %60'ına denk gelmektedir. 2005'te bu oran %40 seviyesinde idi.

Doğrudan yatırımlar 19 milyar \$'ı bulmuştur.

Doğrudan yatırımların 3 milyar \$'lık kısmı gayrimenkul yatırımlarıdır. Sermaye yatırımlarının sektörlere göre dağılımı ise hizmetler sektörünün %88'lik bir oranla tercih edildiğini göstermektedir. Burada, bankalara gelen yabancı ortakları gösteren finansal aracılık (7 milyar \$) ile TMSF tarafından satılan bir GSM şirketi ve Türk Telekom'un özelleştirilmesini yansıtan taşımacılık, depolama ve haberleşme (6,7 milyar \$) öne çıkmaktadır. Bu sektörlerin üretimi yurtiçi piyasaya yönelik olup, ileriki yıllarda düzenli döviz yaratacak yapıda değildir.

Bankalara 7 milyar \$'lık yatırım gelmiştir.

Portföy yatırımı tarafında yabancıların hisse senedi alımı önceki yılın altında kalarak 1,9 milyar \$ olmuştur. Tahvil/bono talebi ise fazla değişmemiş, yabancılar 6,1 milyar \$'lık DİBS, 3,4 milyar \$'lık da yurtdışı tahvil alımı gerçekleştirmiştir.

Diğer yatırımlarda, özellikle yurtdışından sağlanan uzun vadeli kredilerin artması sayesinde, net olarak 19 milyar \$'lık sermaye girişi olmuştur. Ağırlıklı olarak özel sektörü temsil eden diğer sektörler, net 18 milyar \$'lık uzun vadeli kredi kullanırken, bankalar da net 10 milyar \$'lık uzun vadeli kredi kullanmıştır.

Yurtdışından uzun vadeli kredi kullanımı artmaya devam etmiştir.

Sonuçta, 2006'da finans hesabında 45 milyar \$'lık sermaye girişi meydana gelmiştir. Öte yandan, kaynağı belirsiz döviz hareketlerini yansıtan net hata ve noksan kalemi negatife dönerek 3 milyar \$ gibi bir miktarda sermaye çıkışı yaratmıştır.

2006 yılında Hazine, IMF'den 3 milyar \$'lık kredi kullanımına karşılık, 7,5 milyar \$ geri ödeme yapmıştır.

Yüksek cari işlemler açığına rağmen, bu açıktan daha yüksek bir sermaye girişi sayesinde, resmi rezervler 6 milyar \$ artmıştır. Sonuç olarak, 2006 yılı sonunda TCMB döviz rezervleri 60,8 milyar \$'a çıkmıştır.

2006 sonunda resmi rezervler 60 milyar \$'ı aşmıştır.

2006 yılında cari işlemler açığının azalması beklenmektedir.

Hükümet, 2007 yılında cari işlemler açığının 30 milyar \$'da (milli gelirin %7,4'ü) kalmasını öngörmektedir. 2007 yılında dünya ekonomisinde büyümenin sürmesi beklenmektedir. Bu çerçevede, ihracat gelirlerinin 95 milyar \$ düzeyine ulaşması öngörülmektedir. Öte yandan, yurtiçinde büyümenin bir miktar yavaşlayacağı tahmini çerçevesinde, ithalatın 150 milyar \$'da kalması beklenmektedir.

Dünya Ekonomisi GSYİH Büyümesi (%)	2006		2007
	2005	Tahmin	Tahmin
Dünya Toplamı	4.9	5.4	4.9
Gelişmiş Ülkeler	2.5	3.1	2.5
Avro Bölgesi	1.4	2.6	2.3
Gelişmekte Olan Ülkeler	7.5	7.9	7.5

Kaynak: IMF, World Economic Outlook, Nisan 2007

Özel sektör dış borç stoku hızla artmıştır.

Dış borç istatistikleri incelendiğinde, 2006 yılında özel sektör borç stokundaki hızlı artış dikkat çekmektedir. Özel sektörün kısa vadeli borç stoku 5 milyar \$, uzun vadeli borç stoku ise 31 milyar artmıştır. Dış borç stokunun %59'unu özel sektör oluşturmaktadır.

Dış Borç Stoku (milyon \$)	2005		2006	Değ.
	2005	2006	2006	
Toplam Dış Borç	168,808	206,471	206,471	22.3%
Kısa Vadeli	37,103	41,984	41,984	13.2%
Kamu	0	0	0	--
TCMB	2,764	2,563	2,563	-7.3%
Özel	34,339	39,421	39,421	14.8%
Orta-Uzun Vadeli	131,705	164,487	164,487	24.9%
Kamu	68,247	69,585	69,585	2.0%
TCMB	12,654	13,106	13,106	3.6%
Özel	50,804	81,796	81,796	61.0%

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Kamunun toplam borç stoku ise, 2006 yılında yalnızca %2 oranında artarak 70 milyar \$'da kalmıştır. TCMB'nin dış borcu da fazla değişmeyerek 16 milyar \$'da kalmıştır.

2002-2005 yılları arasında, dış borcun milli gelire oranı gerilemekteydi. Ancak, 2005 sonunda GSMH'nin %47'si seviyesinde olan toplam dış borç stoku, 2006 sonunda 206 milyar \$'la milli gelirin %52'si düzeyine çıkmıştır.

2007 yılında 42 milyar \$ dış borç ödemesi öngörülmektedir.

Hazine'nin açıkladığı son tahminlere göre, 2007 yılında özel sektörün 25 milyar \$, kamu kesiminin ise 17 milyar \$ orta ve uzun vadeli dış borç (anapara ve faiz) geri ödemesi mevcuttur.

